

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

OTVORENI PARLAMENT
OTVORENI PARLAMENT
OTVORENI PARLAMENT
OTVORENI PARLAMENT

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

Ustav Bosne i Hercegovine sastavni je dio Općeg okvirnog mirovnog sporazuma za Bosnu i Hercegovinu, poznatijeg pod nazivom Dejtonski mirovni sporazum, koji je parafiran 22. novembra 1995. godine u američkom gradu Dejtonu a potpisan 14. decembra 1995. godine u Parizu.

Tekst Ustava BiH predstavlja Aneks 4 usvojenog mirovnog sporazuma, a njime je Bosna i Hercegovina transformirana u složenu i decentraliziranu državnu tvorevinu s dva entiteta - Federacijom BiH i Republikom Srpskom.

Izvorni tekst Ustava BiH napisan je na engleskom jeziku.

Prvi opći izbori u postdejtonskoj Bosni i Hercegovini održani su u jesen 1996. godine kada je izabran prvi saziv Parlamentarne skupštine BiH. Potom su opći izbori održavani 1998. pa 2000. godine a od 2002. godine uveden je četverogodišnji mandat članova Parlamentarne skupštine BiH.

ZGRADA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Objekt Skupština Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine projektiran je 1975 - 1977, a istodobno su započeli i radovi na izgradnji objekta.

Autor projekta je prof. Juraj Najthart, a odgovorni projektant pri projektiranju i realizaciji bio je prof. Hamdija Salihović sa suradnicima.

Objekt ukupne korisne površine oko 25.000 m² završen je koncem 1980. Tada je i počelo njegovo korištenje za potrebe Skupštine i ministarstava Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Niža od dvije novoizgrađene zgrade na Marijin Dvoru smatrala se, tada, jednim od najmodernijih objekata za smještaj državne uprave. Osim brojnih prostorija za rad državnih članova Skupštine i ministara Vlade SRBiH, objekt Skupštine opremljen je velikom dvoranom s 524 mjesta za zastupnike, novinare, prevoditelje, kao i dvoranama manjega kapaciteta na drugom i četvrtom katu. One su također imale odgovarajuću namjenu i bile prilagođene potrebama tadašnjeg ustroja vlasti.

Tijekom rata u Bosni i Hercegovini, objekt je pretrpio izravna oštećenja, kao i devastaciju. To je većim dijelom sanirano u poratnom vremenu od 1996 - 2005, a radovi se i dalje sukcesivno provode angažiranjem sredstava EU i međunarodne zajednice.

Danas su u Zgradi institucija Bosne i Hercegovine osim Parlamentarne skupštine BiH smještena brojna ministarstva, direkcije i upravne organizacije Bosne i Hercegovine.

СТРУКТУРА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је највиши орган законодавне власти Босне и Херцеговине, а састоји се од два дома: Дома народа и Представничког дома.

ДОМ НАРОДА Парламентарне скупштине БиХ чини 15 делегата, од којих су двије трећине (по пет Бошњака и Хрвата) делегати из Федерације Босне и Херцеговине а једна трећина (пет Срба) делегати из Републике Српске.

Номиноване бошњачке, односно хрватске делегате из Федерације бирају бошњачки односно хрватски делегати у Дому народа Парламента Федерације БиХ, док делегате из Републике Српске бира Народна скупштина Републике Српске. Кворум чини девет чланова Дома народа, под условом да су присутна најмање три бошњачка, три хрватска и три српска делегата.

Дом народа из реда својих чланова бира по једног Бошњака, Хрвата и Србина, који врше дужност предједавајућег, те првог и другог замјеника предједавајућег и ротирају се на мјесту предједавајућег сваких осам мјесеци.

Предједавајући, те први и други замјеник предједавајућег чине Колегијум Дома народа.

У Дому народа предложена одлука може бити проглашена деструктивном по витални интерес бошњачког, хрватског или српског народа. Такође, Дом народа може распустити Предсједништво БиХ или сам Дом.

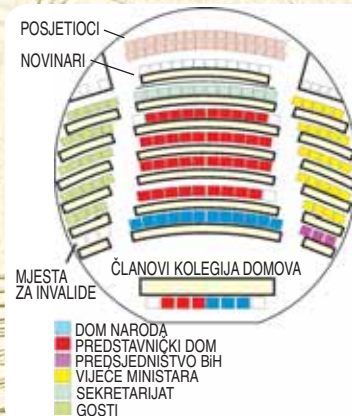
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ Парламентарне скупштине БиХ чине 42 посланика, од којих се двије трећине бирају с територије Федерације, а једна трећина с територије Републике Српске.

Чланови Представничког дома бирају се непосредно из свог ентитета, у складу с Изборним законом БиХ, а већина свих чланова изабраних у Представнички дом чини кворум.

Представнички дом, из реда посланика, бира по једног Бошњака, Хрвата и Србина, који врше дужност предсједавајућег, те првог и другог замјеника предсједавајућег, а ротирају се на тим дужностима сваких осам мјесеци.

Предсједавајући, те први и други замјеник предсједавајућег чине Колегијум Представничког дома.

Представнички дом потврђује именоване предсједавајућег Савјета министара БиХ и именује министре у Савјету министара БиХ. Представнички дом, такође, именује замјењујућег члана Предсједништва БиХ, ако члан Предсједништва БиХ из било којих разлога престане да врши своју дужност, или ако је трајно или привремено неспособан за вршење дужности.

DJELOKRUG I NAČIN RADA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Parlamentarna skupština BiH donosi zakone, odobrava budžet i odlučuje o izvorima i iznosu prihoda za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. Ona također daje saglasnost za ratifikaciju međunarodnih ugovora i odlučuje o drugim pitanjima, neophodnim za provođenje njenih ili ovlaštenja dodijeljenih sporazumom entiteta.

Domovi Parlamentarne skupštine BiH vrše zakonodavnu, informativnu i kontrolnu aktivnost te reguliraju unutrašnju organizaciju i način svog rada.

NAČIN ODLUČIVANJA

Sve zakonodavne odluke moraju usvojiti oba doma.

Sve odluke oba doma donose se većinom onih koji su prisutni i koji glasaju, s tim da većina uključuje najmanje jednu trećinu glasova delegata ili poslanika izabranih s teritorije svakog entiteta. Ukoliko većina glasova ne uključuje jednu trećinu glasova iz entiteta, predsjedavajući i njegovi zamjenici komisijski će se sastati i nastojati, u roku od tri dana od glasanja, postići saglasnost. Ukoliko ta nastojanja ne uspiju, odluke će donijeti većina onih koji su prisutni i glasaju, pod uslovom da glasovi protiv odluke ne uključuju dvije trećine ili više delegata ili poslanika izabranih iz svakog entiteta.

Predložena odluka Parlamentarne skupštine BiH može biti proglašena destruktivnom po vitalni interes bošnjačkog, hrvatskog ili srpskog naroda većinom glasova iz redova bošnjačkih, hrvatskih

ili srpskih delegata u Domu naroda. Takvu predloženu odluku morat će odobriti u Domu naroda većina bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata koji su prisutni i glasaju.

Kad većina bošnjačkih, hrvatskih ili srpskih delegata stavi primjedbu na pozivanje na vitalni interes, predsjedavajući Doma naroda dužan je odmah sazvati zajedničku komisiju koja se sastoji od tri člana, po jednog iz reda bošnjačkih, hrvatskih i srpskih delegata, s ciljem razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija ne uspije riješiti pitanje u roku od pet dana, predmet se prenosi na Ustavni sud BiH, koji će u hitnom postupku razmatrati regularnost postupanja u toj stvari.

ZAKONODAVNI POSTUPAK

Prijedlog zakona može iznijeti svaki izaslanik, odnosno zastupnik, dom, komisija doma, kao i Predsjedništvo i Vijeće ministara BiH.

Ustavopravna komisija daje mišljenje domu o usklađenosti zakona ili drugog akta s Ustavom BiH i pravnim sustavom.

Mjerodavna komisija razmatra zakon i predložene amandmane i može održati javno saslušanje o predloženome zakonu, koje uključuje zainteresirana tijela, ekspertne institucije i pojedince. Nakon određenoga roka, komisija dostavlja izvješće domu, koje sadrži opću izjavu o prijekoj potrebi i načelima predloženoga zakona, kao i usvojene amandmane u komisiji. Izvjestitelj komisije brani stav komisije na plenarnoj sjednici.

Zastupnici i klubovi zastupnika mogu predlagati amandmane koji osporavaju amandmane koje je komisija usvojila i ponoviti amandmane koje je komisija odbila, najkasnije 48 sati prije početka plenarne sjednice.

PRVO ČITANJE

Rasprava u domu počinje prvim čitanjem koje se tiče prijeko potrebe donošenja i načela na kojima je utemeljen prijedlog zakona, na temelju izvješća mjerodavne komisije.

DRUGO ČITANJE

Drugo čitanje sastoji se od rasprave i glasovanja o predloženim amandmanima, te glasovanja o prijedlogu zakona u konačnom tekstu.

КОМИСИЈЕ ДОМА НАРОДА

Комисије дају мишљења, подносе предлоге и извјештаје Дому народа и врше друге дужности како је прописано Пословником Дома. Комисије одлучују и о питањима која им Дом пренесе у надлежност, с тим што се на комисије не може пренијети надлежност за усвајање закона.

Комисија нема више од шест чланова. Прерасподјела мјеста мора бити сразмјерна клубовима народа у Дому, од којих су двије трећине чланова изабране с територије Федерације БиХ, а једна трећина с територије Републике Српске.

Комисија међу својим члановима бира предједавајућег, првог замјеника предједавајућег и другог замјеника предједавајућег. Они се бирају из редова три конститутивна народа.

Комисије Дома народа одлучују путем једноставне већине, уз услов да је обезбијеђен кворум у коме морају бити заступљена сва три конститутивна народа.

Комисије Дома народа су:

- УСТАВНО-ПРАВНА КОМИСИЈА
- КОМИСИЈА ЗА СПОЉНУ И ТРГОВИНСКУ ПОЛИТИКУ
- КОМИСИЈА ЗА ФИНАНСИЈСКЕ И АДМИНИСТРАТИВНЕ ПОСЛОВЕ

KOMISIJE PREDSTAVNIČKOG DOMA

Komisije daju mišljenja, podnose prijedloge i izvještaje Predstavničkom domu i vrše druge dužnosti kako je propisano Poslovníkom Doma. Komisije odlučuju i o pitanjima koja im Dom prenese u nadležnost, s tim što se na komisije ne može prenijeti nadležnost za usvajanje zakona.

Komisija nema više od devet članova. Njen sastav je proporcionalan veličini klubova poslanika u Predstavničkom domu, pri čemu su dvije trećine članova izabrane s teritorije Federacije BiH, a jedna trećina s teritorije Republike Srpske.

Komisije među svojim članovima biraju predsjedavajućeg, prvog zamjenika predsjedavajućeg i drugog zamjenika predsjedavajućeg. Oni se biraju iz redova tri konstitutivna naroda.

Komisija odlučuje putem jednostavne većine, uz uslov da je prisutna najmanje većina članova, osim konačnih odluka o kojima se ne izjašnjava Predstavnički dom.

Komisije Predstavničkog doma su:

- USTAVNOPRAVNA KOMISIJA
- KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA, IMIGRACIJU, IZBJEGLICE I AZIL
- KOMISIJA ZA VANJSKE POSLOVE
- KOMISIJA ZA VANJSKU TRGOVINU I CARINE
- KOMISIJA ZA FINANSIJE I BUDŽET
- ADMINISTRATIVNA KOMISIJA
- KOMISIJA ZA SAOBRAĆAJ I KOMUNIKACIJE
- KOMISIJA ZA OSTVARIVANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U BiH

ZAJEDNIČKE KOMISIJE SU:

- ZAJEDNIČKA KOMISIJA ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
- ZAJEDNIČKA SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA KOMISIJA ZA NADZOR NAD RADOM OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNE AGENCIJE
- ZAJEDNIČKA KOMISIJA ZA ODBRAMBENU I SIGURNOSNU POLITIKU

ТАЈНИШТВО ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

Тajништво обавља стручне, административно-техничке и друге послове за Парламентарну скупштину БиХ. Оно, између осталог, прати provedбу и inicira измјене и допуне пословника домова, припрема програм рада објаву домова Парламента и планове рада радних комисија те прати њихово извршавање.

У дјелокругу је Тајништва и припрема, сазивање и праћење сједница домова и радних тијела, разматрање приједлога аката упућених Парламенту гледе њихове усклађености с Уставом и правним системом Босне и Херцеговине.

Тajништво Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине чине:

- Стручна служба Заступничкога дома Парламентарне скупштине БиХ
- Стручна служба Дома народа Парламентарне скупштине БиХ
- Заједничка служба Парламентарне скупштине БиХ.

Радам Тајништва управља и координира Колегиј Тајништва који чине: тајник Заједничке службе, тајник Заступничкога дома и тајник Дома народа.

Parlamentarna skupština BiH u maksimalnoj je mjeri otvorena za javnost. Istodobno, stalno se čine naponi kako bi se građani što neposrednije i što potpunije upoznali s načinom njezina djelovanja, kao i s djelovanjem svakog njezinog doma, odnosno radnog tijela.

www.parlament.ba

Od početka 2004, rad Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine dostupan je širokom krugu korisnika Interneta putem web prezentacije na stranici: www.parlament.ba. Ta stranica, prema brojnim mišljenjima, jedna je od najkompliciranijih Internet prezentacija u Bosni i Hercegovini, a kompletan sadržaj dostupan je na tri jezika i dva pisma u zvaničnoj

uporabi u BiH, dok je statični dio stranice dostupan i na engleskom jeziku.

Rad prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u BiH

U svome djelovanju Parlamentarna skupština vodi se načelom da su sve informacije pod nadzorom javnoga organa javno dobro od vrijednosti. Prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama u BiH, svaka osoba ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri, a

Parlamentarna skupština BiH u obvezi je te informacije objaviti.

Upravo zbog toga, Parlamentarna skupština BiH je među prvima publicirala Vodič za podnositelje zahtjeva u smislu Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini. U toj široko distribuiranoj publikaciji svaki građanin može pročitati na koji način od javnoga organa može tražiti informacije za koje je zainteresiran, kao i sve kontakt adrese na koje može uputiti svoj zahtjev.

Parlamentarna skupština BiH pravodobno i potpuno odgovara na dospjele zahtjeve, o čemu redovito informira i Ured ombudsmana u BiH.

Otvoreni parlament

Od proljeća 2005. počela je realizacija projekta "Otvoreni parlamenti" koji ima za cilj, prvenstveno mladim ali i starijim građanima, približiti rad Parlamentarne skupštine BiH putem većega broja studijskih posjeta zgradi Parlamenta i izravan kontakt sa zastupnicima, odnosno izaslanicima. Projekt se realizira u suradnji s nevladinim sektorom i uz podršku međunarodne zajednice, a očekuje se da će njegov budući razvoj doprinijeti većoj zainteresiranosti bosanskohercegovačke populacije za rad najvišeg tijela zakonodavne vlasti BiH.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
Sekretarijat PSBiH

Informativno-dokumentaciona služba; Za izdavača: Aljoša Čampara, sekretar Zajedničke službe PSBiH;

Glavni urednik: Željko Ivanković; Izdanja Parlamentarne skupštine BiH; Publikacija br. 27

Urednik publikacije: Zlatko Vukmirović; Fotografije: Aćif Hodović i dokumentacija Odjela za OJ PSBiH
Sarajevo, 2005.

Izdavanje publikacije pomogla Misija OSCE u BiH